

Doporučení:

JAK POUŽÍVAT KOMUNIKAČNÍ KARTIČKY

Obrázkové kartičky, které slouží jako komunikační nástroj při práci s dětmi se sníženou komunikační schopností (dětmi s autismem, s vývojovou dysfázií, ale i pro malé děti, které zatím nemluví). Tyto kartičky jsou osvědčené pro komunikaci s dětmi bez znalosti češtiny.

K čemu se budou hodit?

1. Neverbální komunikace s dítětem skrze obrázky. Vícejazyčné dítě je použije k vyjádření svých základních potřeb, učitelky a AP mohou ověřovat porozumění.
2. Podklad pro základní slovní zásobu (vytvoření ustálených instrukcí, nebo slovníčku, který můžete poskytnout i rodičům vícejazyčného dítěte).
3. Prostředek hry, při které se opakuje slovní zásoba (kimovka, pexeso apod.).

Jak tedy s kartičkami v MŠ pracovat?

Režim dne

Nejprve dětem představíme všechny kartičky, které chceme v denním režimu používat. Z počátku vybereme pouze několik základních činností, které v MŠ pravidelně opakujeme (max 5-6). Je tedy z počátku důležité si říct, jaká slovní spojení chceme u jednotlivých kartiček používat a tato slovní spojení poté nějakou dobu neměnit. Obrázek dětem popíšeme **jednoduchou větou či slovním spojením**. U kartiček denního režimu doporučujeme používat 1. osobu množného čísla (my). Obě paní učitelky i AP by měly používat stejná slovní spojení.

Například.

Hrajeme si, Svačíme (nebo máme svačinu, svačina), jdeme na zahradu, obědváme (máme oběd, oběd), odpočíváme (spíme), hrajeme si

Děti se nejprve seznámí s tím, co která kartička znamená. Při představování kartiček využíváme názornost. Například při pobytu v kroužku, ukážeme dětem kartičku, kde děti sedí v kroužku, při oblékání v šatně, pak ukážeme kartičku, kde se děti oblékají a podobně. **Nejde nám primárně o to, aby děti po nás zopakovaly slovní spojení, ale aby měly jasnou představu, jaká činnost se pojí s konkrétní kartičkou a slyšely od nás správné označení pro danou činnost**. Děti též mohou dostat kartičky denního režimu domů, kde si o nich mohou povídat s rodiči ve svém mateřském jazyce.

Kartičky také můžeme dětem představit v ranním kruhu například formou hry jako překvapení. Kartičky schováme do pytlíčku a děti si je vytahují a společně s paní učitelkou pojmenují, poté si z kartiček vytvoříme řadu (zprava doleva) nebo sloupec (činnosti čteme od shora dolů) v časové posloupnosti, jak jdou činnosti v MŠ za sebou. Kartičky dětem znovu pojmenujeme.

Poté, co děti s kartičkami seznámíme, najdeme ve třídě vhodné místo, kam kartičky umístíme.

Karty denního režimu by měly být na dobře viditelném místě, v zorném poli dětí. Ideální je, pokud se dá s kartičkami manipulovat – například jsou umístěné na suchý zip nebo na magnet. Jednu sadu si může nechat paní učitelka u sebe.

Důležité je, aby si děti konkrétní kartičku spojily s danou činností. Proto je dobré, aby paní učitelka v průběhu dne dětem kartičky připomínala. **Vzala konkrétní kartičku do ruky, když se daná činnost děje a znovu ji pojmenovala.** Například při obědě, v šatně, když se jde ven, při odpočinku a podobně. Děti můžeme do této činnosti zapojit tím, že si konkrétní činnost označí kolíčkem nebo ukáží danou kartičku v řadě či sloupci. Uplynulé činnosti můžeme také postupně odebírat. Tím děti vidí, jak plyne čas a co je ještě čeká.

Kartičky by neměly být jen součástí výzdoby třídy, ale musí se používat, jedině tak mohou plnit svoji funkci.

Denní režim s vícejazyčnými dětmi denně procházíme, ideálně po příchodu do třídy, vždy umístíme kolíček nebo jiné označení na činnost, která právě probíhá. S kartičkami si můžeme dále ve třídě hrát a vymýšlet různé aktivity na procvičování.

Můžeme si vytvořit dvě sady a zahrát si s dětmi *pexeso* nebo *Kimovu hru*, *kartičky schovat po třídě a hledat je, zjišťovat, která chybí a podobně.* Na konec kartičky vždy srovnáme dle časové posloupnosti. Pro úplně malé děti, postačí, když budou kartičky tahat z pytlíku a přiřkládat stejný obrázek na stejný obrázek. Nezapomeňte však, dětem, které nemluví, vždy danou kartičku pojmenovat.

Pro lepší zapamatování, můžeme pro danou činnost vymyslet nějaké gesto. Například jdeme na zahradu, můžeme naznačit prsty jako, že někam jdeme, u kartičky obědváme – naznačíme, že jíme a podobně. Pokud pojmenování kartičky spojíme s gestem zvýšíme tím šanci, že si dítě danou činnost zapamatuje.

Děti si hraním s kartičkami postupně upevní slovní zásobu spojenou s denním režimem a orientaci v čase, což jim přináší větší pocit jistoty v režimu MŠ.

Kartičky označující pocity a základní potřeby

I pro kartičky znázorňující naše pocity a základní potřeby nejprve najdeme **vhodné pojmenování.** Kartičky tentokrát pojmenováváme v 1. osobě, protože se týkají konkrétního dítěte, a nikoliv nás všech.

Například jsem unavený/ jsem unavená, je mi smutno, chci na záchod, stýská se mi.

Poté kartičky dětem názorně představíme. Například ukážeme kartičku kluka, který má žízeň a napijeme se ze sklenice, ukážeme kartičku, kde se chce chlapec na záchod a dovedeme děti na WC, u kartičky jsem unavený, můžeme dětem ukázat, kde máme relaxační koutek a podobně.

U dětí, které českému jazyku vůbec nerozumí musíme využít, co nejvíce názornosti, aby si spojily konkrétní kartičku s danou činností či pocitem.

Komunikační kartička nám má usnadnit komunikaci s dítětem, naším cílem tedy není v první řadě naučit dítě kartičku pojmenovat, ale používat kartičku v praxi. Dítěti z počátku stačí,

pokud ve chvíli, kdy například potřebuje na záchod, ukáže vhodnou kartičku a podobně. Děti zbytečně nestresujeme tím, že bychom po nich chtěli kartičku pojmenovat. Nejprve se vždy tvoří pasivní slovní zásoba až posléze aktivní.

Komunikační kartičky můžeme také předat rodičům, aby si o nich mohli s dětmi povídat ve svém mateřském jazyce. V ideálním případě je rodičům předejte ještě před nástupem dítěte do MŠ na individuální schůzce. Také je vhodné rodiče seznámit s tím, k čemu komunikační kartičky slouží a jak je budeme v MŠ využívat. Pokud nemáte v MŠ možnost tlumočení, můžete si pro rodiče připravit krátký text v jejich mateřském jazyce nebo v angličtině. Děti se budou cítit jistější, protože doma jim v jejich mateřštině rodiče vysvětlí, co která kartička znamená. Pokud pak budete s komunikačními kartičkami pracovat s dítětem v MŠ **klidně je nechte konkrétní kartičku pojmenovat v jejich mateřském jazyce, ale vždy poté zopakujte i českou verzi**. Nezapomeňte, že vícejazyčné děti nás mohou také v mnohém obohatit.

Komunikační kartičky musí být dítěti volně k dispozici, mohou být připevněné na kroužku a zavěšené na háčku na skříňce, tak aby si je dítě mohlo kdykoliv vzít nebo umístěné na suchý zip na nástěnce, aby s nimi mohly děti manipulovat.

Jednu sadu kartiček si nechá paní učitelka u sebe, aby se případně mohla „doptat“ co se děje. Položit dítěti otázku. Například „Jsi smutný?“ A ukázat obrázek. Nebo „Chceš na záchod?“ A ukázat obrázek, dítě nemusí odpovídat, ale může pouze naznačit ANO či NE.

S komunikačními kartičkami můžeme dětem také **přehrát krátký příběh**, panence/medvídkovi se chce na záchod, ukáže paní učitelce obrázek a jde se vyčůrat na toaletu nebo panenku/medvídka bolí bříško a ukáže to paní učitelce na obrázku.

Stejně jako kartičky denního režimu i komunikační kartičky je potřeba v praxi používat vícekrát denně, aby si děti zvykly, k čemu slouží a jak jim mohou v prostředí MŠ pomoci.

Kde koupit knihařské kroužky?

<https://www.davona.cz/e-shop/kniharske-krouzky/>

Kulaté samolepící suché zipy

https://www.sakaliactivity.cz/suchy-zip-samolepici-kolecka-10-mm-63-paru-bily?qclid=Cj0KCQjwl8anBhCFARIsAKbbpyQp5BzFjop4ihPCTum5a6zmuCKu4l0p8fNv_6ertkFvN964zbeb0z8aAsSpEALw_wcB

